міжнародною участю «Технології забезпечення якості освіти в державному управлінні: виклики сьогодення», 30 листопада 2012 р. – К. : НАДУ, 2012. – 28 с.

12. **Сікорака Л.** Мотивація до навчання в системі підвищення кваліфікації державних службовців /Л. Сікорака. – Режим доступу : center.kr-admin.gov.ua/print.php?q=Elibr/23.html.

13. **Щегорцова В.** Проблеми формування та удосконалення системи мотивації праці державних службовців / В. Щегорцова // Держ. буд-во : наук. фах. вид. Харків. регіон. ін-ту держ. упр. НАДУ при Президентові України. – 2007. – № 1. – Ч. 2. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/e-journals/DeBu/2007-1/doc/3/09.pdf.

14. **Якушева Л.** Украина тратит на чиновников вдвое больше, чем на армию / Л. Якушева. – Режим доступу : www.bagnet.org/news/politics/80259.

15. **Ярмистий М.** Мотиваційні аспекти діяльності державних службовців / М. Ярмистий. – Режим доступу : www.cppk.cv.ua/124.php.

List of references

1. **Administrativna** reforma i motivatsiya za rabota na d'rzhavnite sluzhiteli (empirichno izsledovane) / S. Ilieva, S. Dimitrova, N. K'neva, I. Kunova. – Sofiya : Profesionalno obedinenie na d'rzhavnite sluzhiteli. – 2005. – 109 s.

2. **Aliushyna N.** Psykholoho-pedahohichni ta akmeolohichni osoblyvosti dystantsiinoho navchannia derzhavnykh sluzhbovtsiv / N. Aliushyna. – Rezhym dostupu : www.academy.gov.ua/ej/ej2/txts/ds/05anonds.pdf.

3. **Artemenko L. V.** Motyvatsiinyi mekhanizm u derzhavnomu upravlinni: poniattia ta struktura / Liudmyla Artemenko // Akt. probl. derzh. upr. : zb. nauk. pr. – D. : DRIDU NADU, 2003. – Vyp. 4(14). – S. 98 – 107.

4. **Ayupov R. G.** Razvitie professionalnoy kompetentnosti kak faktor povyisheniya urovnya motivatsii personala / R. G. Ayupov // Akt. vopr. ekonom. nauk : materialyi II mezhdunar. nauch. konf., g. Ufa, apr. 2013 g. – Ufa : Leto, 2013. – S. 85 – 87.

5. **Bondar V. D.** Motyvatsiia diialnosti orhaniv mistsevoho samovriaduvannia: poniattia ta osnovni teoretychni polozhennia / V. D. Bondar. – Rezhym dostupu : www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=435.

6. **Vyshnevskyi A.** Zastosuvannia modeli ta profiliv kompetentnosti dlia upravlinnia personalom v systemi derzhavnoi sluzhby / A. Vyshnevskyi, O. Khmelnytska // Visn. derzh. sluzhby Ukrainy. – 2004. – № 8. – S. 39 – 44.

7. **Kalashnyk N. S.** Motyvatsiia ta demotyvatsiia samoosvity derzhavnykh sluzhbovtsiv u rozvytku liudskoho potentsialu derzhavnoho upravlinnia / N. S. Kalashnyk // Teoriia ta praktyka derzh. upr. : zb. nauk. pr. – Kh. : Mahistr, 2012. – Vyp. 3(38). – S. 410 – 416.

8. **Kompetentnisnyi** pidkhid u suchasnii osviti: svitovyi dosvid ta ukrainski perspektyvy: biblioteka osvitnoi polityky / pid zah. red. O. V. Ovcharuk. – K. : KIS, 2004. – 112 s.

9. **Korniichuk O. O.** Osoblyvosti motyvatsii navchalnoi diialnosti posadovykh osib mytnyts Ministerstva dokhodiv i zboriv Ukrainy / Olesia Oleksandrivna

Korniichuk, Inna Mykhailivna Dvornicheva, Viktoriia Vasylivna Dolobanko // Visn. Nats. akad. Derzh. prykordon. sluzhby Ukrainy. – 2013. – № 4.

10. **Melnyk I.** Osoblyvosti modernizatsii profesiinoho navchannia v upravlinni personalom derzhavnoi sluzhby / I. Melnyk // Demokrat. vriaduvannia : nauk. visn. – 2008. – Vyp. 2. – S. 389 – 392.

11. **Rozshyrena** prohrama shchorichnoi naukovo-praktychnoi konferentsii za mizhnarodnoiu uchastiu «Tekhnolohii zabezpechennia yakosti osvity v derzhavnomu upravlinni: vyklyky sohodennia», 30 lystopada 2012 r. – K. : NADU, 2012. – 28 s.

12. **Sikoraka L.** Motyvatsiia do navchannia v systemi pidvyshchennia kvalifikatsii derzhavnykh sluzhbovtsiv / L. Sikoraka. – Rezhym dostupu : center.kr-admin.gov.ua/print.php?q=Elibr/23.html.

13. **Shchehortsova V.** Problemy formuvannia ta udoskonalennia systemy motyvatsii pratsi derzhavnykh sluzhbovtsiv / V. Shchehortsova // Derzh. bud-vo : nauk. fakh. vyd. Kharkiv. rehion. in-tu derzh. upr. NADU pry Prezydentovi Ukrainy. – 2007. – № 1. – Ch. 2. – Rezhym dostupu : www.nbuv.gov.ua/e-journals/DeBu/2007-1/doc/3/09.pdf.

14. **Yakusheva L.** Ukraina tratit na chinovnikov vdvoe bolshe, chem na armiyu / L. Yakusheva. – Rezhim dostupu : www.bagnet.org/news/politics/80259.

15. **Yarmystyi M.** Motyvatsiini aspekty diialnosti derzhavnykh sluzhbovtsiv / M. Yarmystyi. – Rezhym dostupu : www.cppk.cv.ua/124.php.

Надійшла до редколегії 11.02.15

УДК 351

Олександр АКІМОВ

Національна служба посередництва і примирення

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Розглядається проблема формування професійних компетентностей. Досліджується співвідношення компетентностей та кваліфікацій у державних службовців як інтегративної характеристики фахівця в контексті європейської інтеграції України.

Ключові слова: державний службовець, європейська інтеграція, компетенції, компетентність, кваліфікація, готовність, компетентний фахівець.

***Александр Акимов*. Особенности формирования профессиональных компетентностей государственного служащего в контексте евроинтеграции Украины**

Рассматривается проблема формирования профессиональных

© Акімов О. О., 2015

компетентностей. Исследуется соотношение компетентностей и квалификаций у государственных служащих как интегративной характеристики специалиста в контексте европейской интеграции Украины.

Ключевые слова: государственный служащий, европейская интеграция, компетенции, компетентность, квалификация, готовность, компетентный специалист.

Oleksandr Akimov. **Peculiarities of civil servants professional competencies formation in the context of the European integration**

The problem of formation of professional competence is considered. The ratio of public servants' competences and qualifications as an integrative characteristic of the specialist in the European integration processes of Ukraine investigate.

Key words: civil servant, European integration, competence, qualification, availability, competent specialist.

Здобуття Україною незалежності стало чинником нових внутрішньополітичних та зовнішньополітичних векторів, спрямованих, зокрема, на Європейську спільноту. На сьогодні інтеграція України в Європейський Союз – не лише рішення, прийняте на найвищому політичному рівні, її підтримала більшість громадян України. Європейський досвід показує, що компетентнісний підхід допомагає надавати державним службовцям не лише певний обсяг конкретних державно-управлінських знань, але й відповідних психологічних знань, управлінської культури і практики країн-членів ЄС для процесу прийняття рішень у національних та наднаціональних інституційних системах Європейського Союзу. Тому надзвичайно актуальним є питання розгляду європейського виміру в освітній сфері, а також у сфері державного управління, що має створювати професійно-освітні умови державним службовцям для розвитку психологічних настанов і механізмів набуття навичок, необхідних для активності у європейському просторі.

Головна мета вищої освіти полягає у формуванні всебічно розвиненої особистості, яка буде застосовувати здобуті знання в подальшій професійній діяльності, а також постійно оновлювати та поповнювати їх. Однією з найважливіших особливостей вищої освіти у сфері державного управління є розвиток компетентностей майбутнього фахівця. Нині важливо бути не лише кваліфікованим фахівцем, а й компетентним. Компетентний фахівець відрізняється від кваліфікованого тим, що він не тільки має певні знання, уміння та навички, необхідні для його плідної професійної діяльності, а й реалізує їх у своїй роботі; вважає свою професію великою цінністю. У наш час потреба в компетентності є найголовнішою ознакою та потребою кожної людини. Компетентність допомагає фахівцеві ефективно вирішувати різноманітні завдання, які стосуються його професійної діяльності [3].

Проблема компетентнісного підходу під час підготовки майбутніх фахівців обґрунтована в працях знаних вітчизняних і зарубіжних учених. Сутність поняття компетентнісного підходу в освіті, шляхи та умови формування компетентності вищими навчальними закладами висвітлено в працях Н. Бібік, Л. Боголюбова, В. Болотової, О. Бондаревської, Т. Волобуєвої, Т. Воронової, Р. Гуревича, І. Єрмакова, Е. Зеєра, І. Зязюна, І. Зимньої, М. Зуєва, М. Кадемії, Н. Калініної, О. Коберника, В. Краєвського, О. Крисана, С. Кульневича, О. Лебедєва, О. Локшиної, М. Лук'янова, Ю. Молчанової, О. Овчарук, О. Пометун, Дж. Равена, Б. Рея, М. Рижакова, Р. Рогожнікова, В. Сєрікова, Л. Сохань, О. Сухомлинської, І. Тараненка, Г. Халаша, Л. Хоружої, А. Хуторського, С. Шишова. У психолого-педагогічних дослідженнях останніх років усе більше йдеться про те, що основним фактором, який формує систему освіти, є саме діяльність, а не сукупність знань. У цьому переконані С. Батишев, П. Гальперін, В. Давидов, В. Зінченко, В. Зубков, О. Ізмайлова, О. Леонтьєв, В. Рубцов та інші науковці.

Мета статті – обґрунтування понять «компетентність» та «компетенції», визначення специфіки формування компетентності як інтегративної характеристики фахівця з європейської інтеграції України.

Важливими складовими сучасних освітніх концепцій є методологічні підходи до організації навчання в системі підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування [2; 7; 15]. Необхідність та актуальність їх розгляду детермінується основним завданням навчання кадрів у сфері державного управління, яке полягає у створенні «їхньої спроможності працювати на всіх рівнях і вирішувати весь комплекс проблем у доакцесійному процесі й після вступу країни до ЄС…» [14, с. 5].

Активне запровадження у вітчизняну систему державного управління демократичних принципів тісно кореспондує з оновленням інституту державної служби в контексті європейського виміру. У свою чергу, це передбачає не лише надання державним службовцям комплексної міждисциплінарної освіти, а також особистісний розвиток їх компетентностей й удосконалення психологічних структур з позицій готовності управлінців органів державної влади до роботи в умовах євроінтеграції.

Оскільки завданням нашої статті є обґрунтування понять «компетентність» і «компетенції», звернемося до сутності цих понять. У літературі існують різні тлумачення цих категорій, які виділяють і підкреслюють різні аспекти цих понять. Вітчизняні та зарубіжні наукові джерела містять різні визначення термінів «компетенція» і «компетентність», зокрема визначень, що характеризують різницю між цими термінами:

– компетенція (від лат. *competentia)* – поняття, що визначає сферу професійної діяльності, у якій людина компетентна, – опис робочих завдань чи очікуваних результатів;

– компетентність (від лат. *competentis)* – поняття, яке висвітлює аспекти поведінки людини, пов'язані з виконанням роботи, і визначає основну характеристику особистості, яка досягла або здатна домогтися високих результатів у діяльності. Певна увага приділяється питанням професійної компетенції, типів, рівнів компетенції [10, с. 356].

У деяких наукових публікаціях, у тому числі словниках, визначення поняття «компетенція» зводиться переважно до такого:

– коло повноважень будь-якого органу або посадової особи; коло питань, з яких хтось обізнаний [6, с. 117];

– сукупність повноважень, прав і обов'язків посадової особи, які вона має використовувати для виконання своїх функціональних завдань [18].

Компетентність є похідною від компетенції і характеризує індивідуальну специфіку кожного окремого суб'єкта як носія компетенції. Визначається як:

– вимірюване вміння, здатність, знання або поведінкова характеристика, необхідні для успішного виконання певної роботи;

– глибоке, досконалне знання справи, суті виконуваної роботи, способів і засобів досягнення поставлених цілей, а також засвоєння відповідних умінь і навичок; сукупність знань, що дають змогу міркувати про щось зі знанням справи; риса особистості державного службовця, менеджера, фахівця, що полягає в здатності правильно оцінювати ситуацію, що виникла, і приймати у зв'язку з цим потрібне рішення, яке дозволяє домогтися практичного або іншого значущого результату [5, с. 49];

– ступінь вираження професійного досвіду в межах компетенції конкретної посади [18];

– володіння знаннями в будь-якій галузі, які дозволяють працівнику міркувати про щось предметно, з урахуванням різних точок зору [6, с. 116].

Розглянуті визначення не охоплюють увесь спектр складових компетентності й можуть викликати дискусію. Більш прийнятним, на наш погляд, є узагальнений на основі зарубіжного досвіду варіант визначення компетентності, що включає такі складові:

1) інтегративна компетентність – здатність до інтеграції знань, умінь і навичок та їх ефективного використання в умовах швидкої зміни вимог зовнішнього середовища;

2) соціально-психологічна (емоційна, перцептивна, концептуальна і поведінкова компетентність) – здатність до лідерства, цілепокладання, уміння реалізувати накреслені плани і здатність до новаторської

діяльності, знання і вміння у сфері сприйняття, розуміння поведінки людей, мотивація їх діяльності, високий рівень емпатичності й комунікативної культури;

3) організаційна сторона, компетентність у конкретних сферах управлінської діяльності – прийнятті рішень, збиранні й аналізі інформації, методах роботи з людьми, знання і використання обчислювальної техніки і технології тощо [4; 5, с. 49 – 50].

Аналіз наукових праць з проблеми обґрунтування поняття «компетентність» дозволяє зробити висновок про те, що наразі немає однозначного розуміння цього поняття. Так само і не існує чіткого розрізнення понять «компетентність/компетенції». Труднощі наукового визначення даних термінів визначаються ще й тим, що в нормативних документах відсутні однозначні вимоги щодо результату підготовки фахівців, особливо в галузі державного управління. В одних документах ідеться про ключові компетенції, в інших – про ключові компетентності.

Так, науковець І. Зимня зазначає, що існують два варіанти тлумачення понять «компетенція» і «компетентність». Вони урівнюються в працях Л. Болотова, В. Леднєва, М. Рижкова, Дж. Равена, Б. Рея. Більшість зарубіжних дослідників розглядають ці поняття як рівноцінні. Як показав аналіз психолого-педагогічної літератури, більшість дослідників трактують поняття «компетенція» і «компетентність» з позиції особистісно-діяльнісного підходу.

Якщо припустити, що поняття «компетенція» і «компетентність» виникли в освіті двома шляхами, то перший шлях – це конкретизація загального поняття компетентності, під яким розуміється ознака компетентної людини. Компетентна людина – це людина, яка має певні компетенції, тобто обізнана в певних питаннях. Тобто компетентність – це наявність певних компетенцій. Ураховуючи таке трактування, можна стверджувати, що компетенція – це вимога до особистості фахівця, а компетентність – це інтегративна характеристика особистості фахівця, необхідна для реалізації певних компетенцій.

У своїх дослідженнях Ю. Фролов і Д. Матохін компетенцію визначають як «предметну область, в якій індивід добре обізнаний і в якій він виявляє готовність до виконання діяльності», а компетентність – як «інтегровану характеристику якостей особистості, результат підготовки випускника навчального закладу для виконання діяльності в певних областях (компетенціях)» [18, с. 38 – 39]. Таким чином, можна вважати, що компетентність є якістю, характеристикою особистості. В основі такої якості лежать знання, обізнаність, досвід певної фахової діяльності. Це збірний, інтегративний характер поняття «компетентність».

Другий шлях виникнення термінів «компетентність/компетенція»

– англомовний (за словником Webster, слово з'явилося в 1596 р.). У працях Н. Хомського цей термін використовується до теорії мови, трансформаційної граматики.

Сучасні підходи до вивчення проблеми сформувалися стосовно наукових інтересів учених. Так, А. Хуторський розглядає компетенцію в системі вищої освіти з позиції особистісно орієнтованої освіти [17; 19]. Учений вбачає в ній взаємопов'язані якості особистості, які сформувалися в результаті освітньої підготовки, а компетентність – як володіння особистістю відповідними компетенціями. А. Хуторський розрізняє «компетенції» і «компетентність» як загальне та індивідуальне.

Цікавою є думка вчених В. Болотова, В. Сєрікова, які переконані, що компетентність не є обов'язковим наслідком навчання, а є наслідком саморозвитку, самоорганізації та узагальненого діяльнісного й особистісного досвіду [4]. При цьому Е. Зеєр зазначає, що компетентність людини визначають її знання, вміння та досвід, а здатність реалізувати ці знання, уміння й досвід у своїй професійній діяльності притаманні тільки компетентній професійно успішній особистості [8].

У декларації Болонського процесу компетенція є однією з інтегративних характеристик якості підготовки випускників. Ю. Татур розглядає компетентність залежно від напряму застосування [16]. Тобто компетентність може розглядатися як опис результатів освіти, як якість особистості фахівця, яка виявляється в здатності до успішної продуктивної професійної діяльності. У дослідженнях В. Байденко поняття «компетенції» і «компетентність» розглядаються також як результат освіти і використовуються для опису академічних і професійних рівнів вищої освіти [3].

Отже, можна стверджувати, що компетенція – це структурна частина компетентності, яка характеризує готовність людини до певної професійної діяльності. Причому коли йдеться про посадові компетенції, то маються на увазі необхідні вимоги для успішного виконання професійної діяльності, а якщо мова йде про компетенції співробітника, тоді передбачається готовність до виконання професійної діяльності з необхідним рівнем якості.

Поняття «готовність» у психології має два трактування: як психічний і психофізичний стан та як властивість особистості. Цим поняттям можна визначати стан активізації фізичних і психічних ресурсів особистості, а також характеристику особистості [16]. У педагогіці готовність розглядається як психічний стан і якісна характеристика особистості [11]. У своїх дослідженнях М. Дяченко, Л. Кандибович, В. Крутецький, В. Соколов готовність розуміють як стійку характеристику особистості і діяльності. Готовність – складне особистісне утворення, яке включає в себе мотиваційний, змістовно-

діяльнісний, інтелектуальний, технологічний, результативний і прогностичний компоненти [13].

Одним із вагомих напрацювань у сфері державного управління, у якому ґрунтовно досліджується феномен психологічної готовності до професійної діяльності є дисертаційне дослідження Ю. О. Молчанової [12]. Вивчаючи соціально-психологічні умови підвищення ефективності управлінської діяльності керівника системи державної служби, дослідниця розкриває зміст, структуру і психологічні компоненти процесу управління. Новизна підходів полягає в розкритті сутності управлінської діяльності саме в соціально-психологічному контексті та з акцентом на особистісному компоненті. При цьому зазначається, що досягнення соціально-психологічної ефективності базується на врахуванні соціальних, психологічних, тектологічних й акмеологічних особливостей учасників управлінського процесу на двох рівнях: організаційному та особистісному.

Цінним з позицій добору основи психологічної готовності державних службовців до провадження євроінтеграційних процесів є емпірично доведений Ю. О. Молчановою висновок про об'єктивну необхідність існування в управлінців комплексу «відповідних мотивів, знань, умінь, навичок та особистісних якостей, які забезпечували успішну взаємодію учасників управлінського процесу» [12, с. 11]. Тому науковець психологічну готовність керівника до управління визначає як «складне системне утворення, що пов'язане зі складовими управлінського процесу і забезпечує успішну взаємодію особистості з іншими учасниками управлінської діяльності» [12, с. 13]. Важливо, що структура психологічної готовності керівника охоплює мотиваційну, когнітивну, операційну та особистісну складові, здібності й задатки, які відповідають вимогам, змісту та умовам управлінської діяльності.

Також заслуговує на увагу наше дослідження щодо професійної діяльності в умовах євроінтеграції України, у якому визначається психологічна готовність державних службовців до професійної діяльності в умовах євроінтеграції України як поняття, що характеризує виникаючу інтегративну психологічну властивість у системі компетенцій, яка підвищує якість виконання управлінцями завдань євроінтеграції шляхом підвищення соціально-психологічної активності [1].

Враховуючи зазначене, можна стверджувати про перетин понять «компетентність» і «готовність». Проте переконання в тому, що компетентний фахівець здатний виходити за межі змісту своєї професійної діяльності дозволяє визначати «компетентність» як вищий ступінь готовності. Компетенція є сполучною ланкою між знанням і застосуванням їх на практиці: компетенцій не існує без знань, але не

всі знання є компетенціями. В. Байденко зазначає, що потрібно розрізняти компетенції і особисті якості людини (сміливість, чесність, відвертість), але необхідно, щоб компетенції підсилювалися особистими якостями (працездатність, витримка, дисциплінованість) [3].

Необхідно також зазначити, що компетенція і кваліфікація не є синонімами, оскільки кваліфікація передбачає стандартне виконання професійної діяльності. Науковець Е. Зеєр визначає кваліфікацію як рівень підготовленості працівника до професійної діяльності, наявність у нього знань, умінь, навиків і професійно важливих якостей, необхідних для виконання певної роботи [9].

Фахівець із високою кваліфікацією, особливо на державній службі, завжди володіє компетенціями в межах певних кваліфікаційних стандартів, але у випадку відхилення реальних потреб від стандартів кваліфікований фахівець може бути некомпетентним. Отже, термін «компетенція» слугує для інтегрованих характеристик якості підготовки майбутніх фахівців і розглядається як категорія результату освіти.

Ураховуючи викладене, можемо зробити такий висновок, що поняття «компетентність» трактується в контексті професійної діяльності і виступає в ролі важливої характеристики особистості, яка формується під час оволодіння професійною діяльністю і характеризується ступенем підготовленості до неї фахівця. З педагогічного погляду компетентність – це сукупність професійних та особистісних якостей, які забезпечують ефективну реалізацію компетенцій. За таким визначенням, компетенції – це сукупність того, що людина може (нібито наперед запланована вимога), а компетентність – це те, чим безпосередньо володіє (якість, яка вже відбулася).

Хоча існує багато підходів до визначення понять «компетенція і компетентність», більшість науковців погоджується з тим, що це поняття, за допомогою яких оцінюється здатність людини до ефективного виконання певної роботи. А різні підходи до визначення цих понять пов'язані з особливостями діяльності фахівців різної професійної спрямованості, а також різноманітними теоретичними підходами науковців.

Список використаних джерел

1. **Акімов О. О.** Формування психологічної готовності державних службовців до професійної діяльності в умовах євроінтеграції України : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.03 / Акімов Олександр Олексійович. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2013. – 20 с.
2. **Андрющук А.** Організаційно-економічні питання вдосконалення підготовки державних службовців / Анатолій Андрющук, Людмила Матросова // Вісн. НАДУ. – 2005. – № 3. – С. 128 – 134.
3. **Байденко В. И.** Выявление состава компетентностей выпускников вузов как необходимый этап проектирования ГОС ВПО нового поколения : метод. пособие / В. И. Байденко. – М. : Исследоват. центр проблем качества подготовки специалистов, 2006. – 72 с.
4. **Болотов В. А.** Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе / В. А. Болотов, В. В. Сериков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 8 – 14.
5. **Государственная** служба : словарь. – М. : Правекс, 2000. – 131 с.
6. **Энциклопедический** словарь работника кадровой службы / В. М. Анисимов, Б. Ф. Коваловский, Е. В. Охотский [и др.]. – М. : ИНФА-М, 1999. – VIII. – 328 с.
7. **Державне** управління : підручник : у 2 т. / ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – К. ; Д. : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с.
8. **Зеер Э. Ф.** Психолого-дидактические конструкты качества профессионального образования / Э. Ф. Зеер // Образование и наука. – 2002. – № 2(14). – С. 115 – 123.
9. **Зеер Э. Ф.** Профориентология : теория и практика : учеб. пособие для высш. шк. / Э. Ф. Зеер, А. М. Павлова, Н. О. Садовникова. – М. : Акад. проект ; Екатеринбург : Деловая кн., 2004. – 192 с.
10. **Іванова І. В.** Професіоналізація менеджменту : монографія / І. В. Іванова. – К. : Нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 695 с.
11. **Коломок О. И.** Технология формирования готовности студентов к развитию учебной деятельности как предмет педагогического исследования : [монография] / О. И. Коломок. – Волгоград : ВГСХА, 2001. – 176 с.
12. **Молчанова Ю. О.** Соціально-психологічні умови підвищення ефективності управлінської діяльності в системі державної служби : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. / Молчанова Юлія Олександрівна. – К., 2006. – 20 с.
13. **Научно-педагогический** глоссарий / авт.-сост. В. И. Тузлукова // Образование. Лингвистика. Коммуникация & Технологии : электрон. журн. – 2006. – 258 с.
14. **Понеділко В. Г.** Теоретико-методологічне обґрунтування і методика вивчення потреби в навчанні державно-управлінських кадрів з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України : монографія / В. Г. Понеділко, О. М. Хмелевська, Ю. О. Молчанова ; за заг. ред. В. І. Лугового, В. Г. Понеділко. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 84 с.
15. **Сидоренко П.** Проблеми функціонування системи професіоналізації державної служби в Україні / Павло Сидоренко // Вісн. держ. служби України. – 2010. – № 2. – С. 40 – 43.
16. **Татур Ю. Г.** Компетентностный подход в описании результатов и проектировании стандартов высшего профессионального образования (серия : труды методологического семинара «Россия в Болонском процессе: проблемы, задачи, перспективы») / Ю. Г. Татур. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов. – 2004. – 16 с.
17. **Тришина С. В.** Информационная компетентность специалиста в системе дополнительного профессионального образования / С. В. Тришина, А. В. Хуторской // Эйдос : интернет-журн. – 2004. – 22

июня. – Режим доступа : www.eidos.ru/journal/2004/0622-09.htm.

18. **Фролов Ю. В.** Компетентностная модель как основа оценки качества подготовки специалистов / Ю. В. Фролов, Д. А. Махонин // Высшее образование сегодня. – 2004. – № 8. – С. 34 – 41.

19. **Хуторской А. В.** Ключевые компетенции и образовательные стандарты / А. В. Хуторской // Эйдос : интернет-журнал. – 2002. – 23 апр. – Режим доступа : www.eidos.ru/journal/2002/0423-1.htm.

List of references

1. **Akimov O. O.** Formuvannia psykholohichnoi hotovnosti derzhavnykh sluzhbovtsiv do profesiinoi diialnosti v umovakh yevrointehratsii Ukrainy : avtoref. dys. ... kand. nauk z derzh. upr. : 25.00.03 / Akimov Oleksandr Oleksiiovych. – D. : DRIDU NADU, 2013. – 20 s.

2. **Andriushchuk A.** Orhanizatsiino-ekonomichni pytannia vdoskonalennia pidhotovky derzhavnykh sluzhbovtsiv / Anatolii Andriushchuk, Liudmyla Matrosova // Visn. NADU. – 2005. – № 3. – S. 128 – 134.

3. **Baydenko V. I.** Vyiyavlenie sostava kompetentnostey vyipusknikov vuzov kak neobhodimyiy etap proektirovaniya GOS VPO novogo pokoleniya : metod. posobie / V. I. Baydenko. – M. : Issledovat. tsentr problem kachestva podgotovki spetsialistov, 2006. – 72 s.

4. **Bolotov V. A.** Kompetentnostnaya model: ot idei k obrazovatelnoy programme / V. A. Bolotov, V. V. Serikov // Pedagogika. – 2003. – № 10. – S. 8 – 14.

5. **Gosudarstvennaya** sluzhba : slovar. – M. : Praveks, 2000. – 131 s.

6. **Entsiklopedicheskiy** slovar rabotnika kadrovoy sluzhbyi / V. M. Anisimov, B. F. Kovalovskiy, E. V. Ohotskiy [i dr.]. – M. : INFA-M, 1999. – VIII. – 328 s.

7. **Derzhavne** upravlinnia : pidruchnyk : u 2 t. / red. kol. : Yu. V. Kovbasiuk (holova) [ta in.] ; Nats. akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy. – K. ; D. : NADU, 2012. – T. 1. – 564 s.

8. **Zeer E. F.** Psihologo-didakticheskie konstruktyi kachestva professionalnogo obrazovaniya / E. F. Zeer // Obrazovanie i nauka. – 2002. – № 2(14). – S. 115 – 123.

9. **Zeer E. F.** Proforientologiya : teoriya i praktika : ucheb. posobie dlya vyissh. shk. / E. F. Zeer, A. M. Pavlova, N. O. Sadovnikova. – M. : Akad. proekt ; Ekaterinburg : Delovaya kn., 2004. – 192 s.

10. **Ivanova I. V.** Profesionalizatsiia menedzhmentu : monohrafiia / I. V. Ivanova. – K. : Nats. torh.-ekon. un-t, 2006. – 695 s.

11. **Kolomok O. I.** Tehnologiya formirovaniya gotovnosti studentov k razvitiyu uchebnoy deyatelnosti kak predmet pedagogicheskogo issledovaniya : [monografiya] / O. I. Kolomok. – Volgograd : VGSHA, 2001. – 176 s.

12. **Molchanova Yu. O.** Sotsialno-psykholohichni umovy pidvyshchennia efektyvnosti upravlinskoi diialnosti v systemi derzhavnoi sluzhby : avtoref. dys. ... kand. nauk z derzh. upr. / Molchanova Yuliia Oleksandrivna. – K., 2006. – 20 s.

13. **Nauchno-pedagogicheskiy** glossariy / avt.-sost. V. I. Tuzlukova // Obrazovanie. Lingvistika. Kommunikatsiya & Tehnologii : elektron. zhurn. – 2006. – 258 s.

14. **Ponedilko V. H.** Teoretyko-metodolohichne obgruntuvannia i metodyka

vyvchennia potreby v navchanni derzhavno-upravlinskykh kadriv z pytan yevropeiskoi ta yevroatlantychnoi intehratsii Ukrainy : monohrafiia / V. H. Ponedilko, O. M. Khmelevska, Yu. O. Molchanova ; za zah. red. V. I. Luhovoho, V. H. Ponedilko. – K. : Vyd-vo NADU, 2005. – 84 s.

15. **Sydorenko P.** Problemy funktsionuvannia systemy profesionalizatsii derzhavnoi sluzhby v Ukraini / Pavlo Sydorenko // Visn. derzh. sluzhby Ukrainy. – 2010. – № 2. – S. 40 – 43.

16. **Tatur Yu. G.** Kompetentnostnyiy podhod v opisanii rezultatov i proektirovanii standartov vyisshego professionalnogo obrazovaniya (seriya : trudyi metodologicheskogo seminara «Rossiya v Bolonskom protsesse: problemyi, zadachi, perspektivyi») / Yu. G. Tatur. – M. : Issledovatelskiy tsentr problem kachestva podgotovki spetsialistov. – 2004. – 16 s.

17. **Trishina S. V.** Informatsionnaya kompetentnost spetsialista v sisteme dopolnitelnogo professionalnogo obrazovaniya / S. V. Trishina, A. V. Hutorskoy // Eydos : internet-zhurn. – 2004. – 22 iyunya. – Rezhim dostupa : www.eidos.ru/journal/2004/0622-09.htm.

18. **Frolov Yu. V.** Kompetentnostnaya model kak osnova otsenki kachestva podgotovki spetsialistov / Yu. V. Frolov, D. A. Mahonin // Vyisshee obrazovanie segodnya. – 2004. – № 8. – S. 34 – 41.

19. **Hutorskoy A. V.** Klyuchevyie kompetentsii i obrazovatelnyie standartyi / A. V. Hutorskoy // Eydos : internet-zhurnal. – 2002. – 23 apr. – Regym dostupa : www.eidos.ru/journal/2002/0423-1.htm.

Надійшла до редколегії 16.02.15

УДК 35

Тетяна ВИТКО
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ: ДОСВІД СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Здійснюється порівняльний аналіз функціонування деяких кадрових процесів у сфері державної служби Словацької Республіки та України. Акцентується увага на питаннях кадрового забезпечення згаданих країн.

Ключові слова: державна служба, державний службовець, кадрове забезпечення, вступ на державну службу, зарубіжний досвід.

Татьяна Вытко. **Кадровое обеспечение государстенной службы: опыт Словацкой Республики для Украины**

Осуществляется сравнительный анализ функционирования некоторых

© Витко Т. Ю., 2015